

Gjerstad kommune

Eierskapsmelding 2020

Vedtatt i kommunestyret 28.5.20 sak 20/32

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Mål med eierskapsmeldingen	4
3. Gjerstad kommunes oppfølging av KS' anbefalinger om eierskap	4
4. Gjerstad kommunes eierskapspolitikk	8
4.1 Krav til kommunen som eier	9
4.2 Krav rettet til selskapene	10
5. Kommunens realverdier	10
6. Ulike løsninger for kommunale eierskapsformer	10
6.1 Aksjeselskaper (AS)	10
6.2 Interkommunalt selskap (IKS)	11
6.3 Kommunalt foretak (KF)	12
6.4 Stiftelse.....	12
6.5 Interkommunalt samarbeid	13
6.6 Organisasjoner/foreninger	14
6.7 Samarbeidsløsninger	14
7. Gjennomgang av kommunens eierinteresser	14
7.1 KLP – Kommunal Landspensjonskasse	14
7.2 Durapart AS	15
7.3 Lisand AS.....	16
7.4 Agder Næringselskap AS (tidligere Aust-Agder Næringselskap AS).....	17
7.5 Risør- og Tvedestrandregionens avfallsselskap AS (RTA AS)	18
7.6 Agder Energi AS	18
7.7 USUS AS (tidligere Visit Sørlandet AS).....	19
7.8 Jordøya Tomteutvikling AS.....	20
7.9 Aust-Agder Utviklings- og kompetansefond	21
7.10 Abelsenteret	22
7.11 AT Skog SA	22
7.12 Biblioteksentralen SA	23
7.13 Aust-Agder Revisjon IKS.....	24
7.14 Aust-Agder museum og arkiv IKS	24
7.15 Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgsekretariat IKS.....	26
7.16 IKT Agder IKS.....	26
8. Bygninger – eiendommer - anlegg og tomter	27
8.1 Kommuneskogene.....	27
8.2 Kommunale veier	28
8.3 Kommunal bygningsmasse.....	29
Aktuelle linker	30
Aktuelle lover	31
Aktuelle kildehenvisninger	31

1. Innledning

Dette er den 2. reviderte utgave av Gjerstad kommunes eierskapsmelding, som i 2016 ble utarbeidet for første gang. Forrige utgave var utarbeidet i 2019, men kommunestyret ønsket da at det nye kommunestyret skulle få behandle ny utgave av eierskapsmeldingen tidlig i valgperioden.

Eierskapsmeldingen har til hensikt å:

- øke bevisstheten rundt kommunens rolle som eier
- gi kortfattet og overordnet informasjon om kommunens eierinteresser
- bidra til å klargjøre hvordan kommunen styrer virksomhetene sine (overordnet eierskapspolitikk)
- avklare hva kommunen ønsker å oppnå med eierskapet (eierstrategi)

Ved første gangs utarbeidelse av Gjerstad kommunes eierskapsmelding i 2016 ble dette gjort av en komite oppnevnt av rådmannen og med ordfører som representant for politikerne. Denne revisjonen i 2020 er gjort administrativt og legges frem for kommunestyret for godkjenning. Det foretas en hovedrullering av eierskapsmeldingen en gang pr. valgperiode, og kommunedirektøren vurderer ellers årlig om det er behov for å foreta endringer i eierskapsmeldingen.

Ny kommunelov vedtatt i 2018 og trådt i kraft fra 01.01.20 (de fleste paragrafer) har til forskjell fra tidligere lov en tydelig bestemmelse om utarbeidelse av eierskapsmeldinger, i kapittel 26 om eierstyring, paragraf 26-1, som lyder: «26-1.Eierskapsmelding. Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.»

Gjerstad kommune har eierandeler i flere aksjeselskaper og er medeier i flere interkommunale samarbeid. I tillegg er det noen samarbeider med andre kommuner med selskapsorganisering i en eller annen form (med selskap menes i denne sammenhengen alle virksomheter som ikke er organisert innen en kommunal etat). Selskapene kommunen eier eller er medeier i, representerer store verdier. For å sikre at disse verdiene forvaltes på en best mulig måte, må kommunen ha et bevisst forhold til sitt eierskap.

Eierskapsmeldingen vil bidra til å gi oversikt over kommunens samlede virksomhet. Det vil gi de folkevalgte en mulighet til å sette seg inn i de juridiske styringsmulighetene som ligger i de ulike selskapsformene. Det vil også bidra til økt åpenhet overfor omverdenen i forhold til den samlede kommunale virksomhet. Gjennom eierskapsmeldingen kan kommunen dessuten gi mer overordnede styringssignaler til selskapsstyrene, eksempelvis politiske målsettinger knyttet til miljø, likestilling, etikk osv.

Et aktivt eierskap og eierstyring er noe kommunen må utvikle over tid gjennom prosesser som involverer politikerne og hvor erfaringene brukes til stadig å forbedre eierstyringen.

Meldingen skal omfatte kommunestyrets overordnede politikk og prinsipper for eierskap. Dette skal normalt ikke endres i løpet av valgperioden. Eierskap og eierstyring skal være tema for politikeropplæringen fra og med valgperioden 2019-2023.

Formannskapet ble ved vedtak av Gjerstad kommunes første eierskapsmelding i 2016 tildelt rollen som kommunens faste eierskapsutvalg/eierstyringsorgan. Formannskapet vil ha den løpende utøvelsen av eierstyringen på vegne av kommunen med mindre annet er bestemt. Kommunedirektøren anbefaler dette videreført.

Herunder nevnes f.eks.:

- foreslå representanter til styrende organer
- skal forelegges selskapenes årsberetninger
- vurdere og eventuelt foreslå endringer i forhold knyttet til formål, rammer, og føringer for de selskaper kommunen er involvert i og som er organisert som selvstendige rettssubjekter
- utarbeide forslag til konkretisering av eierskapsstrategi for enkeltsekskap hvis ønskelig/nødvendig
- gjennomføre dialogmøter med selskaper (kan også gjennomføres med kommunestyret hvis ønskelig/behov).
- påse at eierskapsmeldingens prinsipper og retningslinjer for eierskap, ledelse og kontroll av selskaper legges til grunn for kommunens eierskapspolitikk.

2. Mål med eierskapsmeldingen

En eierskapsmelding skal bidra til å gi et bevisst forhold til hva en aktiv og god eierskapspolitikk innebærer for kommunens politikere og administrasjon og bør drøfte ulike prinsipielle sider ved kommunens engasjement. Dette gjelder både selskaper kommunen allerede er involvert i, og hva som bør vektlegges dersom man vurderer å skille ut deler av den kommunale virksomheten i selskaper av ulike slag.

Hovedformålet med en eierskapsmelding er å klargjøre hva kommunen vil med sitt eierskap og gi en systematisert oversikt over alle selskaper som Gjerstad kommune har eierinteresser i, samt drøfte kommunens ulike motiv for å opprette eller delta i selskap.

Videre skal eierskapsmeldingen gi retningslinjer for kommunens eierstyring. Kommunen har også et kontroll- og tilsynsansvar overfor eierinteressene i de ulike selskapene. Med en eierskapsmelding vil kommunen også få en bedre oversikt over hvilken andel av kommuneøkonomien som er organisert gjennom selskaper. Gjennom eierskapsmeldingen vil kommunen få en bedre oversikt for å kunne vurdere effekten av eierskapet.

3. Gjerstad kommunes oppfølging av KS' anbefalinger om eierskap

Gjerstad kommune vil legge til grunn KS sine 21 anbefalinger om eierskap for kommunens eierskapspolitikk, i det følgende gjennomgås hvordan hver av anbefalingene følges opp.

1 Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte

Gjerstad kommune vil organisere en systematisk opplæring av folkevalgte knyttet til eierstyring, i løpet av det første året i valgperioden. Dette vil skje som del av den generelle opplæringen av folkevalgte, og det er naturlig at det også knyttes til kommunestyrets behandling av eierskapsmeldingen.

2 Vurdering og valg av selskapsform

Ved spørsmål om oppretting av selskap eller endring av selskapsform skal Gjerstad kommune legge

vekt på følgende vurderingstema:

- Muligheten for politisk styring
- Økonomisk ansvar og risiko for kommunen
- Selskapets frihet og fleksibilitet
- Juridisk status

3 Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet

For eventuelle selskap som både driver monopol- og konkurransevirkosomhet skal Gjerstad kommune foreta en særskilt vurdering av selskapsorganiseringen.

4 Utarbeidelse av eierskapsmelding

Gjerstad kommune skal jevnlig foreta en gjennomgang av virksomhet som er organisert som selvstendige rettssubjekter eller interkommunale organer, ved å lage en eierskapsmelding. Eierskapsmeldingen skal gjennomgå strategier og formål for det enkelte selskap.

Eierskapsmeldingen som helhet rulleres hvert 4. år, i tillegg skal kommunedirektøren hvert år vurdere om det er behov for å revidere hele eller deler av meldingen.

5 Utarbeiding og revidering av styringsdokumenter

Selskapets virksomhet skal tydelig fremgå av vedtektene/selskapsavtalen. Innenfor rammen av vedtektene/selskapsavtalen bør selskapet ha klare mål og strategier.

Eierne skal ha et bevisst forhold til en eventuell forventet avkastning. For selskaper som opererer innenfor et marked skal prinsippene for utbyttepolitikk klargjøres og deretter fremmes for eierorganet. Langsiktighet og samfunnsansvar bør legges til grunn for det kommunale/fylkeskommunale eierskap. Formålet i selskapsavtale/vedtekter bør vurderes med jevne mellomrom, for å se om det er behov for endringer.

6 Eiermøter

Gjerstad kommune skal ha et klart skille mellom de politiske funksjonene som utøves i kommunalt valgte organ, og selskapsfunksjonene som utøves i selskapenes styrende organ. I saker til generalforsamlingen hvor det kreves en forutgående politisk avklaring, skal kommunens forvaltningsregler for saksforberedelse og saksutsendelse følges.

7 Eierorganets sammensetning og funksjon

Ordføreren er Gjerstad kommunes eierrepresentant under generalforsamlinger i aksjeselskap. Varaordføreren kan møte i stedet for ordføreren. I andre saker enn ordinære generalforsamlingssaker i hht aksjeloven skal ordføreren innhente mandat fra kommunestyret, jfr pkt 8.

8 Gjennomføring av generalforsamlinger og representantskapsmøter

De formelle eiermøtene er generalforsamling eller representantskap. Det kan også innkalles til uformelle eiermøter, men på slike møter kan det ikke fattes vedtak som binder styret. Styret

innkaller i god tid for at flest mulig av eierorganets medlemmer kan delta i generalforsamling/representantskapet og at dette blir en effektiv møteplass for aksjeeierne og styret. Bestemmelser om innkallingsfrist kan tas inn i vedtektene, og det bør her tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

Styreleder og daglig leder har plikt til å delta på generalforsamlingen i aksjeselskap. Andre styremedlemmer har rett, men ikke plikt. Revisor har rett til å være tilstede og noen ganger plikt når de saker som skal behandles gjør dette nødvendig. For de interkommunale selskapene har styrets leder og daglig leder plikt til å være tilstede på representantskapsmøte. Dette gjelder ikke for revisor, men det anbefales å følge aksjelovens regler på dette punkt.

I tillegg til generalforsamling/representantskap kan det arrangeres uformelle eiermøter før representantskapsmøte/generalforsamling. Det er opp til eierne selv å vurdere behovet for, og hvordan, slike eiermøter skal gjennomføres. Uavhengig av selskapsform kan ikke eier(ne) fatte vedtak som er bindende for styret, eller gi andre styringssignaler i slike møter.

9 Sammensetning av styret

Det er eiers ansvar å sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskaps virksomhet. Det anbefales at kommunen sikrer opplæring av styremedlemmene. Styreansvaret er hjemlet i aksjeloven og lov om interkommunale selskaper.

Styreverv i selskaper er et personlig verv. Det betyr at man ikke representerer verken partier, kommunen eller andre interessenter, men ivaretar selskapets interesser og eierne kollektivt på best mulig måte, ut fra selskapets formål og innenfor lovens rammer.

Et profesjonelt sammensatt styre har kompetansen som er nødvendig for å følge opp eier sine forventninger. Dersom nødvendig kompetanse ikke er til stede i utgangspunktet, vil likevel ansvaret og forventningene til selskapet opprettholdes, og det skal om nødvendig gis tilbud om opplæring.

Følgende forslag til styremedlemmers samlede kompetanse legges til grunn som utgangspunkt for eiers vurdering av styresammensetning:

- Kunnskap om aksjeloven, IKS-loven, kommuneloven, andre relevante lover, forskrifter og avtaler som har betydning for selskapets drift.
- Kunnskap om selskapets formål, vedtekter, organisasjon og historie.
- Kompetanse om private og kommunale regnskapsprinsipper, evne til å lese økonomiske utviklingstrekk og foreta nødvendige grep når nødvendig
- Kompetanse på offentlig forvaltning og de politiske og samfunnsmessige utfordringene til enhver tid.
- Spesialistkompetanse og erfaring på et eller flere områder som for eksempel jus, økonomi, markedsføring, forvaltning, kommunalkunnskap, teknikk, HMS, ledelse, organisasjon.
- Ha kunnskap om trender og utviklingstrekk innenfor bransjen.
- Ha kunnskap om konkurrerende virksomheter

10 Valgkomité for styreutnevning

Ved valg av styre til selskaper organisert etter aksjeloven og lov om interkommunale selskaper bør det vedtektsfestes bruk av valgkomité. Formålet er å sikre sammensetning av styre med komplementær kompetanse og i tråd med eiers formål med selskapet. Representantskapet/generalforsamlingen velger leder av valgkomiteen. I selskap med flere

eierkommuner bør valgkomiteen sammensettes slik at den reflekterer eierandel. Valgkomiteens innstilling bør begrunnes.

11 Kjønnsmessig balanse i styrene

Uavhengig av selskapsform vil Gjerstad kommune arbeide for lik kjønnsrepresentasjon i styrer. Dette gjelder også selskapenes datterselskap.

12 Rutiner for å sikre riktig kompetanse i selskapsstyrene

For å sikre utviklingen av nødvendig kompetanse i styret, anbefales det å innføre rutiner for evaluering og utvikling av kompetanse.

Styrelederen har hovedansvaret for å sikre at styrearbeidet fungerer godt, og at styrets kompetanse blir utviklet gjennom årlig styreevaluering. Før valgkomiteen fremmer sin innstilling, skal kompetansebehovet være drøftet med styrelederen.

13 Styresammensetning i konsernmodell

Styremedlemmer i morselskap bør ikke sitte i styret til datterselskap. Konserndirektøren kan være representert i datterselskapenes styre.

Styret i morselskap bør ikke sitte i styret til datterselskap fordi styret i morselskap utgjør generalforsamling i datterselskap. Bestemmelsen er viktig i forhold til å unngå rolleblanding i konsernforhold. Særlig må man være oppmerksom på problemstillinger knyttet til anbud og inhabilitet dersom ett av selskapene inngir anbud til et annet selskap i samme konsern.

14 Oppnevning av vararepresentanter

Der det utpekes vara til styre bør ordningen med numerisk vara benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.

Lovverket gir mulighet for å utpeke enten personlige eller numeriske vara. Anbefalingen om numerisk vara er gitt ut i fra behovet for kontinuitet og kompetanse.

15 Habilitetsvurderinger

Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styre i selskaper.

Når det er aktuelt å velge ledende politikere inn i selskapsstyre, skal det foretas en særskilt vurdering av hvilke habilitetsproblemer som kan oppstå.

16 Godtgjørelse av styreverv

Kommunen bør i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding ha en prinsipiell diskusjon om honorar. Denne bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar, uavhengig av organisasjonsform. Godtgjørelsen bør reflektere styrets økonomiske og strafferettslige ansvar, i tillegg til kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

Selskap med avgrenset ansvar bør tegne styreforsikring for alle styremedlemmene for det økonomiske ansvaret.

17 Registrering av styreverv

Alle som tar på seg styreverv for kommunale selskap, bør registrere vervet på www.styrevervregisteret.no

18 Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter

Ved utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter er det aktuelle selskapet ikke lenger tilknyttet kommunens lønns- og avtaleforhold gjennom det kommunale systemet. Det anbefales at selskapene ved utskilling av virksomhet til selvstendige rettssubjekter, søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon.

19 Utarbeidelse av etiske retningslinjer

Eier bør påse at selskapsstyrene utarbeider, og jevnlig reviderer, etiske retningslinjer for selskapsdriften, jf. anbefalingene i pkt. 2 foran. Kommunale selskaper forvalter fellesskapets ressurser. Forvaltningen skal skje på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatninger om rett og galt. Kommunenes omdømme vil derfor i økende grad også avhenge av hvordan en forvalter sitt samfunnsansvar gjennom sine bedrifter. Gjerstad kommune ønsker at etiske prinsipper og samfunnsansvarlig forretningsdrift blir forankret i selskap som kommunen eier eller har eierinteresser i. Styret står ansvarlig for at etiske retningslinjer blir utarbeidet og fulgt opp.

20 Særlig om administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak

Administrasjonssjefens rolle som budsjettansvarlig for kommunens samlede økonomiske virksomhet, herunder foretakene, kombinert med manglende instruksjonsmyndighet overfor daglig leders disponeringer, bør være gjenstand for en samhandlingsdiskusjon ved opprettelse av foretak. Administrasjonssjefen, stedfortreder eller andre i ledende administrative posisjoner kan ikke sitte i styret i kommunale foretak.

21 Utøvelse av tilsyn og kontroll

Kontrollutvalget skal utarbeide en årlig plan for gjennomføring av selskapskontroll. Ved kontrollgjennomføring skal eierskapsmeldingen være det mest sentrale eierstyringsdokumentet. Kontrollutvalget vurderer selv om det er behov for å være til stede under generalforsamlinger.

4. Gjerstad kommunes eierskapspolitikk

Eierskapspolitikken er de overordnede premisser eller prinsipper kommunen legger til grunn for forvaltning av sine selskaper og eierandeler. Dette dreier seg om hva slags systemer, retningslinjer og rutiner kommunen skal ha for utøvelse av sitt eierskap, slik som rutiner for rapportering, premisser for valg av selskapsorganisering, styremedlemmer for utøvelse av eierskap, spørsmål om praktisering av meroffentlighet osv. Med andre ord er eierskapspolitikken de krav kommunen stiller til seg selv som eier.

Eierskapspolitikk er å være seg bevisst at aksjonærer i et aksjeselskap har myndighet i en generalforsamling, og som deltaker i et Interkommunalt selskap har deltakerne myndighet i

representantskapet. Kommunen som eier velger representanter til å utøve sin myndighet på generalforsamling eller i representantskapet.

4.1 Krav til kommunen som eier

- Det skal være åpenhet rundt Gjerstad kommunes eierskap
 - Eierskapsmelding skal vedtas av kommunestyret og er kommunens strategiske dokument for eierskap
 - Folkevalgte og administrasjon oppfordres til å bruke www.styrevervregisteret.no for å synliggjøre sine verv og roller.
- Før en mulig selskapsdannelse eller før kommunen går inn på eiersiden i et selskap, skal det i saksbehandlingen analyseres hva kommunen som eier ønsker å oppnå med eierskapet. Følgende forhold skal vurderes:
 - Rammer i lovverket (kommuneloven, særlovgivning m.v.)
 - Rammer i kommunens retningslinjer (økonomireglement osv)
 - Tjenesten/oppgaveområdets egnethet – forpliktelser i forhold til et selskap kontra å beholde egen beslutningsmyndighet om prioriteringer av ressursbruk
 - Økonomisk risiko
 - Grad av politisk styring og kontroll
 - Kommunen som arbeidsgiver
- Ved selskapsdannelse eller når kommunen går inn på eiersiden i et selskap gjelder:
 - Det bør utarbeides en aksjonær-/eieravtale som beskriver forholdet mellom eierne, samt regulerer informasjon til eierne utenom representantskap/generalforsamling, selskapets virksomhet og valg av styre.
 - Ved kommunal deltakelse i aksjeselskaper skal kommunestyret vurdere om aksjonær-/eieravtalen skal ha med bestemmelser om at det kan foretas selskapskontroll i selskapet.
 - Selskapsavtaler skal behandles i kommunestyret.
- Kommunen skal være en forutsigbar, langsiktig og aktiv eier. Dette innebærer:
 - Politiske diskusjoner skal tas i kommunestyret, der hele kommunens tjenesteproduksjon settes i fokus.
 - Eierinteresser skal fremmes gjennom generalforsamling og representantskap. Politisk vedtatt eierstrategi binder deltakerne i generalforsamling og representantskap.
 - Eier formulerer overordnede strategier og mål for selskapet. Styret er ansvarlig for måloppnåelse. Eierne skal i samspill med styret og ledelsen sikre god ledelse av selskapet.
 - Det bør være bevissthet på skillet mellom rollen som eier og rollen som kunde/bruker dersom kommunen har begge rollene overfor et selskap.
 - Gjennom krav til resultat og rapportering skal kommunen som eier gi tydelige signaler om hva som forventes av virksomheten.
 - Det bør utarbeides en klar og forutsigbar utbyttepolitikk.
- Kommunen som eier skal sørge for riktig kompetanse til styrene i sin oppnevning av representanter.
 - Det nedsettes en valgkomite som skal håndtere valg og suppleringsvalg i løpet av valgperioden, utover de valg som gjøres i forbindelse med konstitueringen.
 - Ved oppnevning skal bl. a følgende punkter vurderes:
 - Behov for kompetanse
 - Tidligere erfaring
 - Kapasitet til å gjennomføre oppgavene
 - Kjønnssammensetning
 - Habilitet

- Ved oppnevning av vararepresentanter bør det velges numeriske vararepresentanter for å sikre kompetanse og kontinuitet i den grad det er mulig.

4.2 Krav rettet til selskapene

- Selskapets virksomhet skal tydelig fremgå av vedtektenes formålsparagraf for å begrense adgangen til endringer i selskapets faktiske virksomhet og risikoprofil.
- Selskapet skal til enhver tid ha forsvarlig kapital.
 - Egenkapitalen bør være tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil.
 - Om kapitalen ikke er forsvarlig skal styret redegjøre for eierorgan om problemstillinger og nødvendige tiltak.
- Styresammensetningen skal være slik at den ivaretar kommunens interesser, og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold.
- Selskapet skal praktisere meroffentlighet.
- Selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar og ha forsvarlig drift ut fra
 - Etske retningslinjer
 - Miljøkrav
 - Arbeidsrettigheter
 - Innkjøpspolitikk
- Selskapet skal rapportere til eier i henhold til fastlagt årshjul.

5. Kommunens realverdier

Gjerstad kommunes realverdier kan grovt deles inn i 3 kategorier:

- Eierskap i bedrifter
- Bygninger, eiendommer, anlegg og tomter
- Infrastruktur innen vann og avløp

6. Ulike løsninger for kommunale eierskapsformer

Noen kommuner som har utarbeidet eierskapsmeldinger skiller mellom:

- Finansielt eierskap
- Politisk eierskap/samfunnsmessig

Gjerstad kommune har i all hovedsak lagt til grunn politisk eierskap i de selskapene kommunen er involvert i. Selskapene genererer i liten grad økonomisk utbytte til kommunen (med unntak av Agder Energi). Valg av eierskapsform har i noen grad ofte sammenheng med hvilken type eierskap en definerer det konkrete selskap under. I det følgende er kort skissert opp forskjellige eierskapsformer.

6.1 Aksjeselskaper (AS)

Aksjeloven regulerer etablering og drift av aksjeselskaper (AS).

Begrenset ansvar for deltakerne

Et aksjeselskap er et eget rettssubjekt og kan ha en eller flere eiere. Denne selskapsformen kan derfor være tjenlig dersom en ønsker å ha ulike grupper av eiere eller legge til rette for at flere, både fysiske og juridiske personer, kan være eiere.

Et aksjeselskap skal ha en minste aksjekapital på 30.000 kroner, og må til enhver tid ha en forsvarlig egenkapital. Et særtrekk ved aksjeselskapsformen er at deltakerne ikke er ansvarlig for selskapets forpliktelser, med mindre dette er særskilt avtalt. På den annen side rår ikke eierne fritt over selskapets inntekter og formue.

Ønsker aksjeeierne å trekke midler ut av selskapet, må dette skje etter nærmere regler i aksjeloven for utdeling av utbytte, nedsetting av aksjekapitalen eller oppløsning av selskapet. Eierforholdene i et aksjeselskap kan endres ved kjøp og salg av aksjer, eller ved forhøyelse av aksjekapitalen.

Eierskapet utøves gjennom generalforsamlingen

Gjennom generalforsamlingen kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leders ledelse av selskapet. Det er generalforsamlingen som velger styret.

Styret samlet er øverste forvaltningsorgan, og daglig drift ivaretas av daglig leder

Selskapet ledes av et styre og en daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet og for at det drives i samsvar med selskapets formål og innenfor rammen av lovgivningen og selskapets vedtekter og instruksjoner fastsatt av aksjonærene gjennom generalforsamlingen. Daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet, og skal i denne forbindelsen følge retningslinjer og pålegg styret har gitt.

Eksempler på AS som Gjerstad er med i:

RTA AS (avfallshåndtering) og Agder Energi AS (strøm m v).

RTA må kunne sies å være et eksempel på et politisk eierskap. Selskapet skal utføre en lovpålagt tjeneste på kommunens vegne.

Agder Energi AS må kunne kategoriseres under finansielt eierskap. Det skal ikke dekke en kommunal tjenesteyting.

Gjerstad kommunestyre har i prinsippet vedtatt at ordføreren bør representere kommunen på generalforsamlingen i selskaper der kommunen er aksjonær. Dette bør opprettholdes.

6.2 Interkommunalt selskap (IKS)

Samarbeid mellom flere kommuner og/eller fylkeskommuner kan organiseres som interkommunalt selskap (IKS). Deltakere i IKS kan være kommuner, fylkeskommuner og andre IKS. Interkommunale selskaper er egne rettssubjekter som rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene

Hver av deltakerne har et ubegrenset ansvar for sin andel av selskapets samlede forpliktelser.

Selskapets øverste myndighet er representantskapet. Representantskapet er eiernes organ, og deltakerkommunenes eiermyndighet utøves av representantskapet.

Deltakerkommunene kan gjennom representantskapet treffe vedtak som binder styret, og det kan omgjøre vedtak som styret har truffet.

Lovens bestemmelser medfører at deltakerkommunene har en større innflytelse over styringen av selskapet enn det aksjeloven gir deltakerne i et aksjeselskap.

Medlemmer av et representantskap i IKS er valgt av kommunestyret etter kommunelovens regler, og i motsetning til aksjeloven, kan ikke andre møte etter fullmakt. Det bør derfor utnevnes varamedlemmer for representantskapsmedlemmene.

KS' anbefaling nr 7 presiserer at dersom formålet er rene driftsoppgaver er det ingen ting i veien for at administrasjonen sitter i eierorganet. Dette kan f eks gjelde selskaper som ivaretar oppgaver som normalt ligger innenfor kommunedirektørens ansvar for administrativ drift og utvikling av kommunen.

Gjerstad kommune er deltaker i IKT Agder IKS som fra 2019 er organisert som IKS, tidligere vertskommunesamarbeid. Kommunedirektøren sitter i representantskapet, i likhet med de andre rådmenn/kommunedirektører i deltakerkommunene. Dette fordi IKT Agder IKS ivaretar oppgaver som kommunenes IKT- og digitaliseringsavdeling og det er innenfor kommunedirektørens ansvar for administrativ drift og utvikling av kommunen.

6.3 Kommunalt foretak (KF)

Foretaket er en del av kommunen som rettssubjekt, og har ingen økonomisk selvstendighet.

Reglene om kommunale foretak tar særlig sikte på å gi et alternativ for mer selvstendig organisering av kommunale oppgaver. Organiseringen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnmessige hensyn skal ivaretas. Organiseringen er i hovedsak tatt i bruk i større kommuner. Eksempler kan være drift av vannverk, drift av kommunal bygningsmasse, vaktmestertjenester eller lignende.

De enkelte tjenesteenheter i kommunen bestiller da tjenester av det kommunale foretaket etter behov.

Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Lederen har ikke rapporteringsplikt til kommunedirektøren, og er ikke underlagt han/henne, men kommunedirektøren har uttalelsesrett før saker behandles i styret ev. i kommunestyret.

Det kommunale budsjettet setter rammene for foretakets virksomhet, og styret er bundet av budsjettet.

Gjerstad kommune har ikke noen KF i dag, og det anses ikke at Gjerstad kommune har behov for å organisere deler av kommunens virksomhet som foretak.

6.4 Stiftelse

I henhold til stiftelsesloven er en stiftelse en formuesverdi som stifterne har avsatt for å fremme et nærmere fastsatt formål. Stiftelser anvendes ofte ved virksomhet av ikke-økonomisk karakter, spesielt med et sosialt eller kulturelt formål.

Kommuner kan alene eller sammen med andre opprette stiftelser. Stiftelser er egne rettssubjekter, men har ingen eiere ("stiftelsen eier seg selv"). Kommunen har derfor ingen styringsrett over stiftelser, og kan ikke hente ut midler fra stiftelser.

Stiftelser ledes av et eget styre.

Aust-Agder Arkivet er et eksempel på en stiftelse som kommunene i Aust-Agder tidlig stiftet (1951) og som har hatt ansvar nettopp for driften av Aust-Agder Arkivet i Arendal. Stiftelsene Aust-Agder Museet (AAM) og Aust-Agder Arkivet (AAA) ble oppløst og oppgavene og verdiene overført til Aust-Agder kulturhistoriske senter, som i 2015 ble ytterligere utvidet og drives videre som et IKS med navn Aust-Agder museum og arkiv.

En nyere stiftelse er Aust-Agder Utviklings- og Kompetansecfond, som er stiftet med penger kommunene fikk gjennom salg av aksjer i Agder Energi, og som har som formål å støtte kompetansehevende prosjekter i Aust-Agder.

Gjerstad kommune har ingen stiftelser som det årlig bevilges minst kr 100.000,- til i kommunebudsjettet.

6.5 Interkommunalt samarbeid

Ny kommunelov som ble vedtatt i 2018, og trådte i kraft fra 01.01.20 (de fleste paragrafene) innebærer noen endringer når det gjelder interkommunalt samarbeid, spesielt gjelder dette samarbeid etter den tidligere kommunelovens §27. § 27-selskapene etter tidligere kommunelov må omdanne seg enten til kommunalt oppgavefellesskap eller interkommunalt politisk råd, alternativt omorganiseres til annen selskapsform (IKS, AS eller SA) senest fire år etter at den nye kommuneloven har trådt i kraft.

Kommuneloven § 27:

Friluftsrådet Sør med basis i Arendal er et eksempel på interkommunalt samarbeid etter tidligere kommunelovs § 27. På sikt må derved Friluftsrådet Sør omdannes/omorganiseres, dette er ikke foretatt pr april 2020.

Gjerstad kommune deltar i Innkjøpssentralen Offentlig Fellesinnkjøp på Agder (OFA) som er et innkjøpsamarbeid som består av fylkeskommunen, 23 kommuner og ca. 10 offentlige virksomheter på Agder. De mest verdifulle innkjøpene i dette samarbeidet er:

- brann-, skade-, ulykkes- og livsforsikringer,
- energi/strøm
- matvarer,
- kontorutstyr m.v.

Det meste av interkommunalt samarbeid for øvrig foregår etter "vertskommunemodellen", tidligere etter § 28 i foregående kommunelov, nå er dette såkalt «administrativt vertskommunesamarbeid» i henhold til ny kommunelovs § 20-2. Det vil si at en kommune har driftsansvaret og budsjettansvaret mot at de øvrige kommuner refunderer utgifter etter en vedtatt samarbeidsmodell. Det er ofte opprettet et rådgivende organ av de deltakende kommuner, et organ som ikke har styringsrett.

Eksempler på vertskommunesamarbeid Gjerstad er med i, etter ny kommunelovs § 20-2:

Vertskommune Arendal

- Østre Agder brannvesen, inkl. 110 Sentralen Agder og Interkommunalt Utvalg mot Akuttforurensning (IUA).
- Arendal legevakt.
- Kommunal Øyeblikkelig Hjelp.
- Østre Agder Kriesesenter.

Vertskommune Åmli

- Interkommunalt veterinærsamarbeid

Vertskommune Tvedestrand

- Kulturskolen Øst i Agder

Vertskommune Risør

- PPT-samarbeid (Pedagogisk-psykologisk tjeneste)

Vertskommune Gjerstad

- Barneverntjenesten Øst i Agder (fra 1.1.16)

Antall deltakende kommuner varierer.

Vi har og eksempler på 2-sidig kommunesamarbeid som innenfor jord- og skogbruk (Risør og Gjerstad) og 3-sidig med jordmortjeneste (Gjerstad – Vegårshei - Åmli).

6.6 Organisasjoner/foreninger

Gjerstad kommune er også medlem i foreninger/lag/organisasjoner gjennom å betale medlemskap. Eksempler er:

- KS – Kommunesektorens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon
- Gjerstad skogeierlag
- Gjerstad Frivilligsentral
- OKOS Agder (Opplæringskontoret for offentlig sektor i Agder) er et opplæringskontor for lærlinger hvor Gjerstad kommune er medlemsbedrift sammen med fylkeskommunen og andre kommuner/offentlige virksomheter.

6.7 Samarbeidsløsninger

I tillegg til det som er nevnt over, er det opprettet og opprettes det mer eller mindre varige samarbeidsløsninger, hvor kommunen betaler inn en årlig deltakeravgift, eller en avgift for en avgrenset periode.

Eksempler på dette er:

- Østre Agder interkommunalt politisk råd, forkortet IPR, tidligere Østre Agder regionråd, navn og samarbeidsavtale vedtatt endret februar 2020 i henhold til kommunelovens kapittel 18, §§ 18-1 – 18-4. Et 8-kommunesamarbeid som tar sikte på å være en pådriver for felles utvikling, blant annet innen næring-/infrastruktur øst i Agder.
- Østregionen. Samarbeid mellom de 5 østlige kommunene i fylket. Ordfører-rådmannsmøtet i dette organet er også styringsorgan for kulturskolen og for det regionale næringsfondet.

Utover dette samarbeider kommunene innenfor forskjellige tjenesteområder for å øke kompetanse eller lignende. Eksempler kan være kompetansehevende tiltak innenfor barnehagedrift/ skoleutvikling, tiltakssamarbeid eller lignende.

7. Gjennomgang av kommunens eierinteresser

7.1 KLP – Kommunal Landspensjonskasse

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er å ivareta medlemmenes behov for tjenstepensjonsordninger. Selskapet kan også enten selv eller gjennom deltakelse i andre selskaper tilby andre pensjons- og forsikringsprodukter, og kan delta i eller drive enhver virksomhet som naturlig henger sammen med forsikringsvirksomhet og enhver annen virksomhet som er tillatt for livsforsikringselskaper, herunder administrasjon og forvaltning av pensjonskasser.

Eierandel:

KLP er et gjensidig eid selskap, der kommunen er både eier og kunde. KLP forvalter de midler kommunen hvert år setter av til framtidige pensjonsforpliktelser, samt står for den tekniske utbetalingen av de oppståtte pensjoner.

- Brutto pensjonsforpliktelse utgjør per 31.12.2019 kr 293 386 596. Lærere er her unntatt da de har pensjon i Statens pensjonskasse.
- Egenkapitalinnskuddet er på kr 7 632 314 etter innbetaling av kr 652 789 i 2019.
- Brutto pensjonsmidler, som KLP forvalter, er per 31.12.2019 på kr 301 526 138.

KLP er organisert som et konsern, med mange datterselskaper, og i 2009 overtok KLP Kommunekreditt. KLP Kommunekreditts mål er å være en ledende finanspartner for offentlig sektor. Per 31.12.2019 har Gjerstad kommune kr 70 mill. av sin lånegjeld i dette selskapet.

I tillegg til å være kommunens pensjonsleverandør, tilbyr KLP også forsikrings- og banktjenester til ansatte i kommunene.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

KLP er et veldrevet selskap som forvalter midlene godt. Selskapets fokus på samfunnsansvar og etikk er positivt. Eierskapet og kundeforholdet i KLP bør opprettholdes.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.2 Durapart AS

Vedtektsfestet formål:

Å bidra til at personer som står utenfor arbeidslivet kommer i arbeid og at personer som står i fare for å falle ut av arbeidslivet beholder arbeidet. Dette skjer ved å samarbeide om arbeidsinkludering med andre virksomheter og ved produksjon av varer og tjenester i egen regi.

Eierandel:

Durapart AS er i hovedsak kommunalt (de åtte Østre Agder-kommunene) og fylkeskommunalt eid. Gjerstad kommune 0,34 % (42 aksjer). Arendal kommune er flertallsaksjonær med 58,94 % av aksjene, og har således full styring etter aksjelovens bestemmelser.

Aksjekapital:

Samlet kr 6 143 500

DURAPART er en arbeidsmarkedsbedrift med hovedanlegg på Krøgenes ved Arendal, og med filial på Akland ved Risør. Bedriften gir tilbud om arbeidstrening for grupper av arbeidstakere som ellers har vansker med å få seg jobb på ordinær måte. Det kan være personer med fysisk eller psykisk funksjonshemming, flyktninger, langtids sosialhjelpsmottakere eller mennesker på attføring.

I den grad kommunen benytter seg av det tilbudet bedriften gir, for eksempel gjennom flyktningetjenesten eller NAV, må kommunen betale en egenandel for tilbudet.

Kommunens deltakelse i selskapet er rent politisk, og var i sin tid et kommunalt bidrag for å få et slikt arbeidstreningstilbud opp og stå. Det utdeles ikke utbytte fra selskapet. Det kan heller ikke gjøres noen form for kapitaluttak til eierne.

Durapart er svært opptatt av kvalitet i alle ledd, selskapet har flere ISO-sertifiseringer og har også blitt tildelt europeisk kvalitetsmerke innen rehabilitering.

I 2019 har det vært arbeidet med å slå sammen arbeidsinkluderingsbedriftene Durapart AS og Proflex AS. Bakgrunnen for fusjonen er dels at NAV krever en annen organisering av Durapart AS, men også at et sammenslått selskap vil være et kraftigere virkemiddel for å få folk i jobb. Det sammenslåtte selskapet blir en sentral leverandør av Arbeidsforberedende trening (AFT) og Varig tilrettelagt arbeid

(VTA) i Agder. Sammenslåingen skjer ved at eierne stifter et nytt morselskap (eierselskap) og eierne benytter dagens aksjer i de to selskapene som aksjekapital i det nye selskapet. Proflex var eid av kommunene Arendal, Froland og Åmli. Gjerstad kommune vil ha 42 aksjer i det nye selskapet, som vil utgjøre 0,32%, og den samlede aksjekapitalen i det nye selskapet vil være 6 656 500. Det felles navnet for det sammenslåtte selskapet er JOBBKLAR og vil bli tatt i bruk når sammenslåingen er gjennomført i juni 2020. Gjerstad kommunestyre vedtok å sluttet seg til sammenslåingen, i sak PS 20/7, 27.2.20.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Kommunen bør beholde sitt eierskap i bedriften. Det må være en løpende diskusjon omkring kommunenes bidrag for å benytte seg av tilbudet. Bidragsbeløpet må kunne justeres ikke bare opp, men også ned når/hvis bedriften går med et større overskudd.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring, gjelder fortsatt selv når selskapene Proflex AS og Durapart AS slås sammen til JOBBKLAR i 2020, som redegjort for ovenfor.

7.3 Lisand AS

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er å være en tjenesteleverandør av arbeidsmarkedstiltak for mennesker som av ulike årsaker er falt ut av eller ikke kommet inn i det ordinære arbeidsmarkedet. Bedriften skal dekke markedsbehovet innen nevnte områder.

Bedriften skal tilby varig tilrettelagte tiltaksplasser (VTA), hvor det primært prioriteres mennesker med psykisk utviklingshemming, basert på behovet fra eierkommunene innenfor gitte rammer fra NAV. Selskapet skal herunder primært gi tilbud til personer som er hjemmehørende i Gjerstad, Risør, Tvedestrand og Vegårshei.

Eierandel:

Gjerstad 25 %. Kommunene Tvedestrand, Risør og Vegårshei eier de resterende 75 %, med like deler.

Aksjekapital:

Samlet kr 200 000

Lisand AS har tilhold på Bergsmyr i Tvedestrand. Selskapet er en bedrift med varig tilrettelagte arbeidsplasser, på linje med Durapart AS, men har i utgangspunktet en annen klientgruppe som målsetting. Bedriften ble i første rekke etablert for at de deltakende kommuner kunne ha et dagtilbud til psykisk utviklingshemmede som kommunene hadde ansvar for.

Selskapet har ikke økonomisk utbytte som mål. Eventuelt overskudd skal brukes til å fremme selskapets formål. Det utdeles ikke utbytte fra selskapet. Det kan ikke gjøres noen form for kapitaluttak til eierne. Representasjon i selskapet er politisk, ordførerne fra de fire eierkommunene møter ved generalforsamling. Hver av deltakerkommunene er representert i styret, fra Gjerstad er Per Jørgen Eskeland styremedlem og Samuel Arnt Larsen varamedlem.

Kontrollutvalgene i eierkommunene bestilte en selskapskontroll av Lisand as. Aust-Agder revisjon IKS har gjennomført felles kontroll i 2018. Revisjonen konkluderte i rapporten fra selskapskontrollen at driften i selskapet er i samsvar med formålet.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Hovedmålet må fortsatt være å gi et godt arbeidsrettet tilbud til psykisk utviklingshemmede og ev. andre som kommunen har et ansvar for å få inn på et arbeidsmarked. Som for Durapart, bør størrelsen på kommunal egenbetaling hele tiden være under vurdering.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring i ovennevnte, men kommunen bør følge opp at selskapet utarbeider etiske retningslinjer i samsvar med anbefalinger fra eierkommunene.

7.4 Agder Næringssselskap AS (tidligere Aust-Agder Næringssselskap AS)

6. mars 2020 byttet Aust-Agder Næringssselskap AS navn til Agder Næringssselskap AS. Dette er et resultat av fylkessammenslåingen mellom Aust-Agder og Vest-Agder.

Vedtektsfestet formål:

Næringssselskapet skal fungere som et investeringsselskap, og selskapets formål er å bidra til økt verdiskapning gjennom å tilby risikovillig kapital til nyetablerte og eksisterende bedrifter. Selskapets investeringer skal foretas på markedsmessig grunnlag, på like vilkår som private investorer og med sikte på å oppnå tilfredsstillende avkastning på investert kapital. Selskapet skal foreta investeringer i form av kjøp av aksjer.

Næringssselskapets virksomhet konsentreres til tegning av aksjekapital i eiendoms- og driftsselskap samt bygging av næringsbygg for utleie og/eller salg.

Næringssselskapet kan også delta i andre selskaper hvor eierrettigheten til kapitalinnskuddet opprettholdes.

Eierandel:

Gjerstad 0,49 % (balanseført i kommuneregnskapet med kr 15 000)

Aksjekapital:

Samlet kr 3 042 000

Næringssselskapet er et fylkeskommunalt styrt selskap opprettet med midler fra konsesjonskraft. Kommunene gikk i sin tid også inn med aksjekapital sammen med en del større private banker og bedrifter. Den eiermessige fordelingen er 67 % offentlig og 33 % privat. Selskapet skal i første rekke å bidra til medfinansiering av næringsvirksomhet med sikte på å gi varige og lønnsomme arbeidsplasser.

Selskapet har ikke økonomisk utbytte som mål. Eventuelt overskudd skal brukes til å fremme selskapets formål. Selskapet kan investere i de fleste typer virksomheter og bransjer. Forutsetningen er at pengene er med på å sikre eller skape arbeidsplasser, at selskapene det investeres i har en reell mulighet for utvikling, og at det gir positive ringvirkninger for regionen. Selskapet investerer ikke i forsikring, finansiering, rederivirksomhet, olje- og gassutvinning, offentlig forvaltning eller ordinær handelsvirksomhet.

Selskapet får hvert år tilført midler fra fylkeskommunens konsesjonskraftpenger.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Selskapet har hatt og vil fortsatt ha vesentlig betydning for å få i gang næringsvirksomhet i kommunene. Det er ingen grunn til å trekke seg ut av selskapet. Eierskapet bør opprettholdes og virksomheten bør videreføres slik det nå drives.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.5 Risør- og Tvedestrandsregionens avfallsselskap AS (RTA AS)

Vedtektsfestet formål:

Å ivareta kommunens totale renovasjonsbehov, samt å anlegge og drive felles interkommunale mottak og behandlingsanlegg. Selskapet skal drive informasjon, koordinering, rådgivning, saksbehandling og tilrettelegging av forhold vedrørende avfallsbehandling, samt innkreving av avgift. Selskapet kan også utføre slike tjenester utenfor sitt geografiske ansvarsområde. Selskapet avgjør til enhver tid hvilke avfallsfraksjoner som kan mottas ved anleggene og fastsetter vilkår for mottaket i samsvar med gitte konsesjoner.

Selskapet skal engasjere seg i generell heving av miljøarbeidet i regionen. Selskapet kan være deltaker i andre selskaper relatert til avfallsbehandling.

Eierandel:

Gjerstad kommune 14,70 %, Risør kommune 40,50 %, Tvedestrand kommune 34 % og Vegårshei kommune 10,80 %.

Aksjekapital:

Samlet kr 1 000 000, hvorav Gjerstads andel er kr 147 000.

RTA AS har kontor og avfallsplass på Hestemyr i Risør. Selskapet ble stiftet i forbindelse med økte forskriftskrav til kommunene om behandling av forbruksavfall. Selskapet fakturerer renovasjonsavgift direkte for kommunene.

Selskapet gikk i 2009 inn på eiersiden i Returkraft AS med en eierandel på 8,145 %. Saken ble behandlet i kommunestyret i Gjerstad, forut for behandling i ekstraordinær generalforsamling.

Ordførerne i eierkommunene utgjør valgkomite til styret.

Styremedlem: Odvar Voie Eikeland (styreleder)

Varamedlem: Gro Eskeland.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Det er ikke mulig for Gjerstad kommune å håndtere avfall alene slik krav og forskrifter for avfallshåndtering nå er utformet.

På sikt vil det verken være utenkelig – eller umulig - at RTA AS vil bli en del av et større avfallsselskap i Agderregionen. Dette ansees neppe å innebære større problemer for Gjerstad kommune. Hovedfokus må være at tjenestene kan utføres hensiktsmessig, til beste for både kundene og kommunen.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.6 Agder Energi AS

Vedtektsfestet formål:

Å bidra til en sikker og rasjonell energiforsyning og utnytte beslektede og lønnsomme forretningsmuligheter innen energi, kommunikasjon og infrastruktur.

Eierandel:

Gjerstad kommune 0,69 % (bokført i regnskapet med kr 60.818.271)

Aksjekapital:

Samlet kr 1 809 000 000.

Verdien av selskapet er langt høyere enn det kommunens balanseførte verdi viser. En verdiberegning utført av Pareto i 2019 synliggjør en beregnet verdi mellom 24 og 27 milliarder, altså mellom 165 og 185 millioner for Gjerstads 0,69 %..

Kommunen får årlig utbytte, avhengig av selskapets resultat. De kommunale eierne i Agder Energi vedtok i eiermøtet 25.05.2018 ny utbyttepolitikk for årene 2018 – 2020: denne ble endret til 70 % av underliggende IFRS, og man gikk bort fra et «fastbeløp» i bunnen (som tidligere var 400 millioner). Ut fra forventede overskudd de nærmeste årene gir endringen noe lavere utbytte enn gammel modell. Ordningen med utbytte beregnet av resultat ett år tilbake i tid ble beholdt, slik at kommunene kan budsjettere ut fra kjente tall.

Agderkommunene har samlet aksjemajoritet på 54,47 % og vedtar jevnlig viljeserklæring, oftest for en 3-årsperiode, om ikke å selge aksjer. Våren 2018 ble det utarbeidet forslag om en ny viljeserklæring, med varighet i 4 nye år, fra juni 2018 til juni 2022. Gjerstad kommunestyre vedtok 26.4.18 å tiltre viljeserklæringen for en periode av 4 år fra 01.07.18 i tråd med anbefalingen fra Arbeidsutvalget for Agdereierne.

For å tilrettelegge for bedre informasjon og større kunnskap utarbeides det etter hvert eiermøte elektroniske informasjonsskriv som sendes ut til alle by- og kommunestyrerepresentanter i eierkommunene. I tillegg har arbeidsutvalget opprettet internettsiden www.agdereierne.no – sidene oppdateres fortløpende med informasjon om aktuelle saker, presentasjoner, møtereferater m.m. Arbeidsutvalget for Agdereierne utarbeidet i 2017-18 en eierskapsmelding for Agder Energi som uttrykker Agderkommunenes felles holdninger og ambisjoner som eiere i Agder Energi. Meldingen beskriver hvordan kommunene skal utøve eierstyring i selskapet de sammen er flertallseier av, og hvordan de organiserer seg for å være aktive, krevende og forutsigbare eiere. Eierskapsmeldingen ble kommunestyrebehandlet i alle eierkommunene, for Gjerstads del i februar 2018, før den ble endelig godkjent i eiermøte 2.3.18.

I perioden har eierkommunene vurdert nedskrivning av egenkapitalen i selskapet og vedtatt ny utbyttepolitikk. De siste årene har selskapet levert svært gode resultater og høyt utbytte til eierne. Det kan ikke påregnes videre vekst i utbytt nivå, og dette bør en være oppmerksom på i kommende budsjettprosesser.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Kommunene på Agder bør så langt det lar seg gjøre søke å opprettholde aksjemajoriteten i selskapet. Skulle den situasjonen oppstå at kommunene fikk en aksjeandel på under 50 %, antas verdien for kommunene av å sitte som eiere å falle, og da bør kommunens eierskap tas opp til vurdering.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.7 USUS AS (tidligere Visit Sørlandet AS)

Visit Sørlandet AS ble etablert i 2010 og Selskapets aksjekapital er kr 4.680.000 fordelt på 468 aksjer a kr 10.000. Gjerstad kommune deltok i etableringen av Visit Sørlandet AS med en aksjekapital på kr 10.000 (1 aksje, eierandel 0,21 %). Ved oppstart hadde offentlige instanser en finansieringsandel på 80 %, og næringslivet en andel på 20 %.

Fylkeskommunen har pr 31.12.18 til sammen en eierandel på 53,42 %.

Aksjeeierne mottok 5. januar 2016 innkalling til ekstraordinær generalforsamling i Visit Sørlandet hvor sakslisten inneholdt endring av vedtektene, deriblant selskapsnavn og formål.

Selskapets navn ble endret til USUS AS.

Gjennom navnenndring til USUS AS markerer man en tydelig overgang til etablering av en ny og fremtidsrettet samhandlingsmodell for næringen. USUS AS er navn på selskapet, og må ikke forveksles med merkenavn for å markedsføre Sørlandet, eller navn på andre prosjekt som selskapet vil ha ansvar for å synliggjøre og markedsføre. "Visit Sørlandet" og andre "markedsnavn" vil fortsatt være brukt i markedsføring av Sørlandet som reisemål der det er hensiktsmessig, og da som følge av markedsprosjekt på synlighet.

Det betyr at forbrukermarkedsføring av Sørlandet fortsatt «brandes» under "Visit Sørlandet" i ulike markedskanaler (eksempelvis visitsorlandet.com, ulike sosiale/digitale kanaler, forbrukerrettet markedsmateriell mv.). USUS AS er selskapsnavnet som formelt står bak oppdrag og prosjekt som selskapet har ansvar for.

Vedtektsfestet formål for USUS AS (siste endring vedtatt 21.05.19):

Selskapets formål er å være den ledende innovasjonspartneren for reiseliv, kultur og opplevelsesnæringen. Selskapet skal arbeide i et gjensidig forpliktende samarbeid med reiseliv, kultur og opplevelsesnæringen. Selskapet skal også arbeide med synlighet og posisjonering av regionen som reisemål i samarbeid med næringen, kommuner og fylkeskommuner.

Selskapets har ikke erverv som formål. Selskapet er ikke opprettet med sikte på å gi økonomisk overskudd til eierne. Eventuelt overskudd skal benyttes til å fremme selskapets formål.

Selskapet kan eie aksjer/andeler i andre selskap.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Gjerstad kommune bør videreføre eierskapet i USUS AS.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.8 Jordøya Tomteutvikling AS

Kommunestyret vedtok 27.4.2017 at Gjerstad kommune blir med i etableringen av et regionalt tomteutviklingsselskap, Jordøya Tomteutvikling AS, for etablering av biodrivstoff-fabrikk på Jordøya i Åmli kommune, sammen med de andre 7 kommunene i Østre Agder.

Gjerstad kommune går inn med et kontant aksjeinnskudd på kr. 406 000 i selskapet, 406 aksjer, som gir en eierandel på 2,748 %.

Selskapet ble etablert 30.5.2017 og hadde ved etablering aksjekapital på kr 14 777 000,00. Kapitalforhøyelse med kr 2 798 000 til kr 17 575 000 ble foretatt 15.6.2018.

Selskapet har ett formål: erverv av og opparbeiding av næringsarealer for utleie til trebasert industriproduksjon på Jordøya i Åmli kommune.

Etableringen av dette selskapet er en sak som er viktig for utvikling av næringslivet i regionen og for samarbeidet i Østre Agder. Styret i Østre Agder har påpekt at dette er et prosjekt som har stor regional betydning, og som kan bidra til å skape presedens for hvordan man jobber i fellesskap om slike prosjekt.

Prosjektet med biodrivstoff-anlegg i Åmli har et stort potensiale for næringsliv lokalt og regionalt. Virksomheten vil ha stor betydning for skogbruksnæringen fra grunneiere til produksjonsleddet, og vil skape mange arbeidsplasser på fabrikken og gi ringvirkninger til andre skogrelaterte næringer.

7.9 Aust-Agder Utviklings- og kompetansefond

Vedtektsfestet formål:

Stiftelsens formål er å bidra til økt kompetanse og nyskapingsevne i Aust-Agder og til sikring og etablering av arbeidsplasser og gode levekår, herunder bidra til å styrke og videreutvikle Universitetet i Agder.

Med kompetanse menes evnen til å utvikle kunnskap og forståelse samt å anvende dette til nyttige formål.

Stiftelsen kan selv iverksette tiltak og/eller gi støtte til institusjoner og andre.

Med institusjon menes offentlige eller private forskningsinstitusjoner, utdanningsinstitusjoner på nivå over videregående skole, kommuner og offentlige og private foretak.

Andel – innskytere i stiftelsen:

Stiftelsen ble opprettet 8. mai 2003. Stiftelsen er et resultat av kommunenes salg av aksjer i Agder Energi AS til Statkraft. Bak stiftelsen sto fylkets 15 kommuner.

Stiftelseskapital:

Grunnkapitalen er på kr 244 000 000, og summen av grunnkapital, tilleggskapital og bufferkapital utgjorde i 2018 om lag 406 mill. kroner.

Grunnkapitalen forvaltes profesjonelt, og både offentlige og private organisasjoner kan søke kompetansemidler av fondets årlige avkastning.

Til sammen har stiftelsen delt ut om lag 91,8 mill. kroner fra 2004-2018, og det er avsatt ytterligere 24 mill. kroner for utdeling i 2019 og 2020. Det er fylkeskommunen som administrerer fondet på vegne av eierne.

Rådsforsamlingen i Aust-Agder Utviklings- og kompetansefond består av en representant med personlig vararepresentant fra hver av stifterne valgt for hver kommunestyreperiode.

Rådsforsamlingen velger stiftelsens styre, styrets leder og nestleder og valgkomite på 3 medlemmer til å forberede valgene.

Rådsforsamlingen kan avsette styret. Rådsforsamlingen skal fastsette styrets godtgjørelse. Rådsforsamlingen skal velge revisor. Rådsforsamlingen skal gis anledning til å avgi uttalelse ved omdanning av stiftelsen.

For Gjerstad kommune er ordfører representant i rådsforsamlingen med varaordfører som vararepresentant.

Høsten 2018 vedtok styret viktige endringer i fondets strategi for utdeling av midler. Målsettingen med endringene er en mer målrettet bruk av fondets midler sett i forhold til utfordringene som Aust-Agder står overfor. Konkret vil fondet gå inn i færre, men større og mer langsiktige prosjekter.

Fra høsten 2018 har det vært samtaler om eventuell sammenslåing av Aust-Agder utviklings- og kompetansefond og Sørlandets kompetansefond (Vest-Agder), men man har pr april 2020 ikke kommet i mål med dette.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Kommunen bør bidra til å synliggjøre fondet og dets muligheter ovenfor bedrifter i kommunen.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020:

Strategiendringen fra 2018 gjør det mindre aktuelt for mindre aktører å kunne søke midler fra fondet, men samtidig vil det styrke regionen når fondet går inn i større og mer langsiktige prosjekter som målrettes mer sett i forhold til utfordringene som Aust-Agder står overfor.

7.10 Abelsenteret

Abelsenteret er en stiftelse, etablert 23. februar 2001.

Vedtektsfestet formål:

- Aktivt å påvirke til å øke samfunnets og undervisningsinstitusjonenes interesse for realfag.
- Gjennom samarbeid med brukere og samarbeidende forskere formidle informasjon om undervisningsmetoder og forskningsresultater innen senterets fagområder, og å bidra til at disse blir nyttiggjort i samfunnet.
- Å opprette og drive et senter for matematiske fag, naturfag informasjonsvitenskap og tilgrensende fagområder i Gjerstad, med følgende aktiviteter: forskning, etter- og videreutdanning, seminarer og fagkurs.
- Å utvikle AbelSenteret til et tverrvitenskapelig senter, der forskning og vitenskapelige erkjennelser går hånd i hånd med folkeopplysning. AbelSenteret vil derfor også være aktivt i fagfeltet mellom naturvitenskap, samfunns- og humanvitenskap.

7.11 AT Skog SA

AT Skog SAs formål er å arbeide for andelseiernes økonomiske interesser tilknyttet deres skogeiendom ved å:

- Tilby omsetning av tømmer og arbeide for best mulig pris og avsetning på eiernes produkter.
- Sikre best mulig rammebetingelser for næringsmessig utnyttelse av andelseiernes skogeiendommer.
- Tilby skog- og utmarkstjenester, samt faglig veiledning.
- Arbeide for økt bruk av skog-, utmark- og treprodukter.
- Stimulere til næringsutvikling, og ved eierengasjement sikre innflytelse og avkastning i skogindustri og andre tilknyttede verdikjeder.

Formålet skal søkes fremmet i samarbeid med de øvrige skogeiersamvirkeforetak tilsluttet Norges Skogeierforbund.

Eierandel:

Totalt antall 78 954 andeler, herav Gjerstad kommune 4 andeler á kr 1 900

Kapital:

Kr 150 000 000, herav Gjerstad kommune kr 7600

Eierandelene i AT SKOG SA har sin opprinnelse fra 2006 da skogeierforeningene gikk fra å være medlemsorganisasjoner til å bli andelslag. I denne prosessen skulle deler av skogeierlagenes grunnfond individualiseres. Medlemmene fikk andeler etter størrelsen på eiendommene. AT Skog har totalt ca. 7 800 eiere som også er medlemmer i 54 skogeierlag. I 2013 endret fra andelslag til samvirkeforetak.

Det er representantskapsmøtet som hvert år avgjør hvordan overskuddet i laget skal disponeres. Det er imidlertid gitt at det skal utbetales en avkastning på andelskapitalen som minst tilsvarer vanlig bankrente. Øvrige utbetalinger er så langt lagt på tømmeromsetningen og ikke på andelene.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Det er store fordeler med å være andelseier og et salg av kommunens andeler frarådes på det sterkeste. Det vil medføre vanskeligere avsetning for tømmeret fra kommuneskogen, dårligere tømmerpris da bonusordninger vil bortfalle, høyere driftskostnader i form av avvirkningsavgift m.v. Eierandelen i AT SKOG bør opprettholdes. Kommunen bør delta på årsmøtet i Gjerstad skogeierlag.

Kommunens skogbrukssjef har representert kommunen både på møter i skogeierlaget og i AT Skog sammenheng. Siden han er ansvarlig for driften av kommuneskogen, kan dette kan være praktisk, men det er likevel ønskelig at kommunestyret v/ ordfører blir orientert om saker, innkallinger og møter som finner sted.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.12 Biblioteksentralen SA

Vedtektsfestet formål:

Hovedformålet for Biblioteksentralen er å være serviceorgan for og hovedleverandør av produkter og tjenester til offentlige bibliotek, skoler og andre offentlige institusjoner.

I tillegg kan Biblioteksentralen etablere og investere i virksomheter med det formål å betjene det totale bok-, informasjons- og kunnskapsmarkedet.

Biblioteksentralen skal drives etter vanlige bedriftsøkonomiske prinsipper, slik at det skapes økonomisk trygghet og utviklingsmuligheter og slik at medlemmenes interesser ivaretas på beste måte.

Biblioteksentralen har ikke økonomisk fortjeneste i seg selv som formål for virksomheten - herunder heller ikke for medlemmene.

Eierandel:

Gjerstad kommune har 1 andel á kr 300, for øvrig er det 413 kommunale og 11 fylkeskommunale andelseiere. KS har i tillegg en andel på 2 % og Norsk Bibliotekforening 0,3 %.

Andeler:

Samlet antall andeler i 2018 var 3 841 (kommunale andeler 3 298).

Biblioteksentralen SA er den ledende leverandør av produkter, tjenester og løsninger for norske biblioteker. Selskapets visjon er å bidra til utvikling av bedre og mer effektive bibliotek.

Biblioteksentralen skal drives etter bedriftsøkonomiske prinsipper på en måte som skaper trygge arbeidsplasser, sikre utviklingsmuligheter for selskapet og ellers slik at medlemmenes interesser ivaretas på beste måte.

Gjennom dette andelslaget bestiller biblioteksjefen det meste av de bøker og det materiell som brukes til biblioteket. Andelslaget medfører at det gis rabatt som en ellers ikke ville fått. Det avholdes hvert år årsmøte for Biblioteksentralen.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Medlemskapet bør opprettholdes. Kommunen har ikke møtt på årsmøtene i Biblioteksentralen, dette bør vurderes for framtiden.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.13 Aust-Agder Revisjon IKS

Vedtektsfestet formål:

Selskapet skal utføre revisjon i og ha tilsyn med de deltagende kommuner i henhold til kommunelovens § 78 og tilhørende forskrifter om revisjon og kontrollutvalg, kommunale foretak og interkommunale selskaper som deltakerkommunene er medeiere i.

Eierandel:

Interkommunalt eid selskap, eid av 10 kommuner i tidligere Aust-Agder i tillegg til at Aust-Agder Fylkeskommune kom inn på eiersiden fra 01.01.16. Gjerstad kommunes eierandel er 2,5 %.

Øvrige eierandeler fordeler seg slik:

Arendal (26 %), Birkenes (3,0 %), Froland (2,5 %), Grimstad (14,5 %), Lillesand (6,5 %), Risør (7,0 %), Tvedestrand (5,0 %), Vegårshei (2,0 %) og Åmli kommune (2,0 %). Fra 1.1.2016 har Aust-Agder Fylkeskommune en eierandel på 29,0 %. I forbindelse med denne endringen i eierskapet endret selskapet navn fra Arendal Revisjonsdistrikt IKS til Aust-Agder Revisjon IKS. Ny selskapsavtale der Agder Fylkeskommune overtar eierandelen til Aust-Agder Fylkeskommune ble behandlet i alle kommunestyrene i deltakerkommunene vinteren 2020, vedtatt 27.2.20 sak 20/2 i kommunestyret i Gjerstad.

De fleste kommuner i Aust-Agder (med unntak av Setesdalsregionen), stiftet for noen år siden dette interkommunale selskapet. For øyeblikket er det dette selskapet som reviderer regnskapet for Gjerstad kommune.

Deltakerkommunene skal ikke gjøre innskudd i virksomheten ut over ordinært driftstilskudd, jfr. § 10. Selskapet er eget rettssubjekt og er registrert i Foretaksregisteret.

Representantskapet er selskapets øverste myndighet, og fastsetter bl.a. budsjetter som innebærer fordeling av utgifter på den enkelte kommune. Kostnadene må deretter innarbeides i kommunale driftsbudsjetter. Representantskapet velger selv selskapets styre, styreleder og nestleder etter innstilling fra valgkomite.

Iflg selskapsavtalen skal alle eierne være representert med ett medlem hver i representantskapet. Representantene skal ha antall stemmer lik sine tilhørende eierandeler. Ordførerne representerer eierne i representantskapet.

For Gjerstad møter ordfører Inger Løite i representantskapet med varaordfører Steinar Pedersen som vararepresentant.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Eierskapet bør opprettholdes.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.14 Aust-Agder museum og arkiv IKS

Aust-Agder museum og arkiv IKS avd KUBEN (tidl. Aust-Agder kulturhistoriske senter) er et interkommunalt selskap hvor fylkets 15 kommuner og fylkeskommunen i Aust-Agder (nå Agder fylkeskommune) er eiere. Ny selskapsavtale der Agder Fylkeskommune overtar eierandelen til Aust-Agder Fylkeskommune ble behandlet i alle kommunestyrene i deltakerkommunene 2019, vedtatt 23.5.19 sak 19/40 i kommunestyret i Gjerstad.

Representantskapet er Aust-Agder museum og arkivs øverste myndighet og de deltakende kommuner og fylkeskommunen utøver sin myndighet i selskapet gjennom dette.

Styret har ansvaret for driften av selskapet.

Vedtektsfestet formål:

Agder Museum og Arkiv IKS skal forvalte, drive og utvikle museums- og arkivfeltet i Agder ved å:

- arbeide for at verdfulle kulturminne, bygninger, gjenstandar, arkiv og andre informasjonsberarar av historisk og administrativ verdi blir samla inn, tekne vare på og gjort tilgjengelege for allmenta, for forskning, kulturelle og administrative formål.
- aktivt formidle samlingane til institusjonen og avtalepartane saman med historia og kulturarven i fylket slik at det fremjar velferda og dei demokratiske rettane til innbyggjarane. Barn- og unge skal prioriteras i formidlinga
- arbeide aktivt med forvaltning, forskning, formidling og publisering, gjere Agders kultur og historie levande for befolkninga og bidra til aktiv distriktsutvikling i Agder.
- vere faginstans for deltakarane i museums- og arkivfaglege spørsmål.
- utvikle fagleg og administrativ kompetanse ved lokale museum og samlingar og arbeide for at lokale kulturminne og lokal tradisjon blir tekne vare på.
- ta på seg betalte oppdrag for offentlige og private organ, og kan også administrere eksternt finansierte prosjekt innanfor sitt arbeidsfelt.
- Aust-Agder museum og arkiv har anledning til å påta seg betalte oppdrag for offentlige og private organer, og kan også administrere eksternt finansierte prosjekter innanfor sitt arbeidsfelt.

Eierandel:

Gjerstad kommune eier 1 %, Agder fylkeskommune 47 %, Arendal kommune 16 % og resterende 36 % er fordelt på de øvrige 13 kommuner. Kommunene har fullt deltageransvar og må bidra med årlige innskudd.

Tilskudd:

De deltakende kommuner og fylkeskommunen yter årlig tilskudd til selskapets drift. Beløpets størrelse beregnes og fastsettes av representantskapet i forbindelse med behandling av selskapets årsbudsjett.

Aust-Agder kulturhistoriske senter (AAks) ble etablert i 2003 ved at Aust-Agder-Museet, Aust-Agder-Arkivet og Aust-Agder museumstjeneste ble slått sammen til en institusjon. Fra 01.01.15 ble AAks IKS ble videreført med nytt navn, Aust-Agder museum og arkiv IKS.

For kommunens del er det i første rekke arkivdelen som er mest interessant. Lov og forskrift pålegger kommunene å ha gode bygningsmessige løsninger for sitt arkivmateriale.

Representantskapet er Aust-Agder museum og arkivs øverste myndighet og de deltakende kommuner og fylkeskommunen utøver sin myndighet i selskapet gjennom dette. Representantskapets medlemmer og personlige varamedlemmer velges for 4 år. Det er ordfører Inger Løite som er valgt til representant, med varaordfører Steinar Pedersen som vararepresentant.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Kravene til forsvarlig arkivering for saksbehandling og kommunens dokumenter ivaretas best gjennom en felles løsning med flere. Medlemskapet i Aust-Agder museum og arkiv IKS må opprettholdes.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.15 Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS

Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekretariat er et interkommunalt selskap hvor fylkeskommunene i Vestfold, Telemark og Agder er eiere i tillegg til 33 kommuner fra disse tre fylkene.

Formålet med selskapet er å utøve sekretariatsfunksjon for deltakernes kontrollutvalg, slik det fremgår av kommuneloven og forskrifter om kontrollutvalg. Selskapet kan også utføre oppdrag for andre kommuner og fylkeskommuner.

Gjerstad kommune har betalt inn et innskudd på kr 10.000,- og har 1,0 % eierandel i selskapet.

Representantskapet er selskapets øverste myndighet. Samtlige deltakerkommuner og fylkeskommuner velger hver sin representant med personlig vararepresentant. Vedkommende kommunestyre eller fylkesting oppnevner selv sine representanter.

Styret har ansvaret for driften av selskapet og består av 3 medlemmer med personlige varamedlemmer.

Styremedlemmene velges av representantskapet.

Representantskapet velger styreleder og nestleder.

Det er ordfører Inger Løite som er valgt til representant, med varaordfører Steinar Pedersen som vararepresentant.

Kontrollutvalgssekretariatets oppgaver er å bistå kontrollutvalgene med:

- Saksforberedelse og utredning av saker til behandling i kontrollutvalget
- Oppfølging av kontrollutvalgets vedtak
- Utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- Videreformidle bestillinger og følge opp oppdrag
- Bindeledd mellom revisjon, administrasjon og kontrollutvalg
- Valg av revisjonsordning
- Ansvar for alle praktiske sekretariatsfunksjoner knyttet til møter i utvalgene.

Vurdering ved førstegangsutarbeidelse av kommunens eierskapsmelding 2016:

Medlemskapet bør opprettholdes.

Vurdering ved oppdatering av eierskapsmelding 2019 og 2020: Ingen endring.

7.16 IKT Agder IKS

IKT Agder IKS er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei, Åmli, Vennesla og Agder fylkeskommune. I 2019 endret IKT Agder selskapsform fra § 27 selskap (interkommunalt samarbeid) etter kommuneloven til Interkommunalt selskap etter IKS-loven med utvidelse med Vest-Agder fylkeskommune og Vennesla kommune som nye eiere. Ved sammenslåing av de to fylkeskommunene trådte Agder fylkeskommune inn i de to tidligere fylkeskommunenes andel med tilsvarende rettigheter og forpliktelser fra 1. januar 2020.

Selskapets hovedkontor er i Arendal, med avdelingskontorer i Kristiansand og Vegårshei.

Selskapets formål er nedfelt i § 4 i selskapsavtalen: Selskapet skal sammen med de respektive fagmiljøene hos eierne ivareta deltakernes oppgaver knyttet til drift, service og utvikling av IKT-løsninger som understøtter deltakernes tjenesteproduksjon og forvaltning, samt være deltakernes IKT-faglige instans innen disse områdene.

Selskapet skal bidra til at deltakerne gis økt innovasjons- og utviklingskraft. Selskapet kan levere tjenester til andre innenfor rammen av loven og de rammer styret fastsetter.

Det er ikke innskuddsplikt i selskapet, og at selskapet finansieres ved at deltakerne forplikter seg til å kjøpe de tjenester IKT Agder IKS tilbyr innenfor formålet. Deltakerne forskuddsbetaler sine kjøp basert på budsjett. Avregning gjøres en gang årlig.

Gjerstad kommune har en eierandel på 2%. De største eierne er Arendal kommune med 29%, Agder fylkeskommune med 24% og Grimstad kommune med 17%.

Selskapets øverste organ er representantskapet. Representantskapet skal bestå av ett medlem fra hver av deltakerne, representantskapet velger selv leder og nestleder.

Representantskapet utpeker medlemmer og varamedlemmer til styret, samt delegerer myndighet og oppgaver til dette. Det er kommunedirektør Torill Neset som er valgt til representantskapet fra Gjerstad kommune, valgt av kommunestyret i sak 19/5 28.2.19. Fra alle kommunene er det rådmann/kommunedirektør som er medlem i representantskapet, og selskapets styre består av 4 valgte medlemmer og 2 representanter for de ansatte. IKT Agder IKS ivaretar oppgaver som kommunenes IKT- og digitaliseringsavdeling og det er innenfor kommunedirektørens ansvar for administrativ drift og utvikling av kommunen.

IKT Agder har kunder i kommunalt eide selskaper som; Agder arbeidsmiljø, AKST, Agder Renovasjon, Agder kollektivtrafikk AS, Arendal International School, Arendal Kirkelige Fellestråd, Aust-Agder Museum og Arkiv, Agder-Agder Revisjon, St.Franciskus skole, Vest-Agder Krisesenter og Vest-Agder-museet.

Vurdering ved utarbeidelse av eierskapsmelding 2020: Det er meget viktig for kommunen å delta i dette IKT-samarbeidet for å kunne bli med i den rivende digitale utviklingen vi er inne i. Ikke minst er det viktig at det blir tilgjengelig flere digitale selvbetjeningsløsninger som både innbyggere og næringsliv kan benytte for kommunikasjon med kommunen, sende inn søknader etc, så kommunen oppleves som enda mer tilgjengelig.

8. Bygninger – eiendommer - anlegg og tomter

8.1 Kommuneskogene

Gjeldende skogbruksplan er utarbeidet i 2011. I følge planen har kommunen et totalt registrert areal på 1203 dekar. Av dette er 113 dekar produktiv skog.

Andre hovedtall for eiendommen:

- Kubikkmasse på drivbare arealer	1302 m ³
- Total tilvekst pr. år	45 m ³
- Årlig hogstkvantum som kan tas ut	37 m ³

Av kommunens totalareal er det meste definert som uproduktivt og «andre arealer». Dette er stort sett utbygde arealer eller at det er planer for utbygging. De teigene som i dag er rene skogteiger utgjør anslagsvis 330 dekar. Det har tidligere vært utbyggingsplaner også for disse områdene. Pr. i dag er det ingen konkrete planer om avvirkning. En framtidig plan for disse områdene er nok ikke først og fremst å produsere skog, men ha det tilgjengelig til andre formål/utbygging.

Komiteens vurdering:

Kommunen bør fortsatt være eier av de arealer som kommuneskogene utgjør. Driften kan fortsatt ligge til skogbrukssjefen som i dag.

8.2 Kommunale veier

KOMMUNALE VEIER - GJERSTAD KOMMUNE

Veinavn	Lengde	Dekke	Tilstand
Vestølveien	6832	Grus/Asfalt	Middels
Trydalsveien	1320	Grus/Asfalt	Dårlig
"Gamleveii" ved Røed	408	Grus	Dårlig
Mo	1812	Grus/Asfalt	God
Presteveien	6377	Grus	Dårlig
Hoppehagen	608	Asfalt	God
Kamperhaug ink. GS vei	1448	Asfalt	Middels
Gjerstad skole	479	Asfalt	God, stedvis dårlig dekke
Hegdsbråte	1072	Grus	Dårlig
Granheim	304	Grus/Asfalt	God, stedvis dårlig
Brokelandsheia - Vest	285	Asfalt	God
Sunde renseanlegg	155	Asfalt	God
Visedal barnehage - Renstøl	103	Asfalt	God
Abel u-skole	120	Asfalt	God
Hageroa	1357	Asfalt	God, stedvis noe dårlig dekke
Fiane skole	232	Asfalt	God, stedvis noe dårlig dekke
Fiane boligområde	684	Asfalt	Middels, stedvis dårlig dekke
Gjerstad renseanlegg	310	Grus	God
Lindtjenn	835	Asfalt	God
Lindvollheia	961	Asfalt	God
Kommunehus/Gjerstadsenteret	310	Asfalt	God
Almuestaua	172	Grus	God
Høydebasseng - Brokelandsheia	520	Grus	Middels
Høydebasseng - Hoppehagen	110	Grus	Middels
Brokelandsheia - Øst	262	Asfalt	God
Brokelandsheia vest boligområde	432	Asfalt	God
Enghola boligområde	340	Asfalt	God
Sum	27848		

8.3 Kommunal bygningsmasse

KOMMUNALE BYGG OG EIENDOMMER GJERSTAD KOMMUNE

Gnr.	Bnr	Festnr.	Formålsbygg
11	1	38	Kommunehus - kommunal administrasjon
11	1	3	Gjerstadsenteret - kontor og næring
11	1	54	Gjerstad skole (vedtatt solgt/avhendet)
41	41		Abel skole og Torbjørnshall
1	152		Fiane skole (vedtatt solgt)
11	1	71	Visedal barnehage - Alvheim
3	366		Visedal barnehage - Renstøl
11	1	13	Gjerstad bo- og omsorgssenter
11	56		Almuestaua - kommunestyresal
11	56		Gjerstad Kirke (Gjerstad kommune/Gjerstad sokn)
11	56		Bårehuset
11	45		«Gamlebanken» (vedtatt solgt)
11	55		Brannstasjonen
10	46		Lagerbygget
Gnr.	Bnr	Festnr.	Boliger
3	378	1	Lindvollheia 1
3	404		Lindvollheia 54 A-D 4 boenheter
11	1	13	Hoppehagen - paviljong 1 - 5 boenheter
11	1	13	Hoppehagen - paviljong 2 - 5 boenheter
11	1	13	Hoppehagen - paviljong 3 - 8 boenheter
11	1	66	Kamperhaug - 3 boenheter
11	49		Klokkargården 25 og 27 - 2 boenheter
11	91		Klokkargården 24 - enebolig
11	1	98	Alvheim (Kamperhaug 7)- 4 boenheter, 1 boligmodul
41	86		Sunde - enebolig
11	1	63	Hoppehagen 16 og 18 - 4 boenheter
11	61		Hoppehagen 25 - 2 boenheter
11	1	8	Hoppehagen 22 - 4 boenheter
11	1	8	Hoppehagen 20 - 2 boenheter
11	90		Hoppehagen 31 (brukes for tiden som dagsenter)
11	50		Gjerstadveien 1309 - 3 boenheter
11	1	106	Kamperhaug 25 - 2 boenheter
3	357		Brokelandsheia Terrasse 13 og 27 - to boenheter
13	23		Langvei 42 og 44

11	84		Klokkargården 51 og 53
11	1	76	Hoppehagen - 3 boenheter
Gnr. Bnr Festnr. Drikkevannsforsyning			
Leietomt			Øygarden - trykkøkingsstasjon
14	106		Mostad - trykkøkingsstasjon
Leietomt			Åbø - trykkøkingsstasjon
3	212		Lindtjenn - trykkøkingsstasjon
Leietomt			Bomhøl - målestasjon
1	195		Bomhøl - høydebasseng
3	273		Brokelandsheia - høydebasseng
11	69		Hoppehagen - høydebasseng
Gnr. Bnr Festnr. Avløpsrensing			
11	1	72	Gjerstad renseanlegg (sanert, lager)
3	275		Sunde renseanlegg
11	1	57	Sandåkerhølen pumpestasjon
1	112		Fiane pumpestasjon
Leietomt			Sundsmyra pumpestasjon
2	255		Brokelandsdalen pumpestasjon
11	1	72	Klokkargården pumpestasjon
Gnr. Bnr Festnr. Grendehus			
Leietomt			Vestøl skole
Leietomt			Løite skole
Leietomt			Lunden skole
7	40		Byholt skole

Når det gjelder kommunale boliger foretas fortløpende vurderinger når boliger blir ledige hvorvidt det anses formålstjenlig at kommunen fortsatt er eier eller om boliger bør selges. I Boligsosial handlingsplan vedtatt 2018 oppstilles kriterier for når kommunale boliger kan selges til leietaker, «leie til eie».

Vurdering:

Det er viktig å opprettholde de bygningsmessige verdiene. I budsjettene bør en derfor søke årlig å sette av tilstrekkelige midler til nødvendig vedlikehold.

Aktuelle linker

www.nues.no	Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse
www.brreg.no	Brønnøysundregistrene
www.purehelp.no	Gratis bedriftssøk
www.klp.no	KLP
www.durapart.no	Durapart AS
www.aans.no	Aust-Agder Næringssselskap AS.

www.lisand.no	Lisand Industrier AS
www.rta.no	Risør- og Tvedestrandregionens avfallsselskap - RTA AS
www.aaukf.no	Aust-Agder Utviklings- og kompetansefond.
www.ae.no	Agder Energi AS
www.atskog.no	AT-SKOG
www.bibsent.no	A/L Biblioteksentralen
www.ariks.no	Aust-Agder Revisjon IKS
www.aama.no	Aust-Agder Museum og arkiv senter IKS
http://vetaks.no/	Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS
www.ks.no	Kommunenes Sentralforbund (KS)
www.atskog.no	Gjerstad skogeierlag
http://south-norway.no/	Sørlandets Europakontor i Brussel
www.ostreagder.no	Østre Agder

Aktuelle lover

[Lov om aksjeselskaper \(aksjeloven\)](#)

[Lov om interkommunale selskaper \(IKS-loven\)](#)

[Lov om stiftelser \(stiftelsesloven\)](#)

[Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\)](#), spesielt sjettede del om interkommunalt samarbeid https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83#KAPITTEL_6

[Forvaltningsloven](#)

Aktuelle kildehenvisninger

KS oppdaterte anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll av kommunale selskaper:

https://www.ksbedrift.no/media/1461/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf

Telemarksforskning, arbeidsrapport nr 7, 2008 – [Behov og muligheter for politisk styring av selskaper og samarbeid i kommunene](#)

Stortingsmelding 27 (2013-2014) [Et mangfoldig og verdiskapende eierskap](#)